

Over de financiële spankracht van de Vereniging

Niet teveel in de buik poepen!

C.N.M. Renckens

In het voorjaar van 1972 volgde ik ter voorbereiding op mijn vertrek naar Zambia de Nationale Tropencursus voor Artsen, die te Amsterdam in het Tropeninstituut werd gegeven. Meerdere docenten staan mij nog altijd goed voor ogen, hoewel ik namen soms al vergeten ben. Coryfee en meest geliefde docent was professor Zuidema, internist en oud-tropenarts te Indonesië, die alles wist over malaria.

Een andere markante docent was een oud-tropenchirurg, wiens naam ik ben vergeten, maar die goed les gaf en ons vertelde waar wij bij patiënten met buiktyfus rekening mee moesten houden. Alle cursisten hadden hun stage chirurgie en verloskunde reeds achter de rug, maar tyfus, nee dat zag je in die tijd niet vaak meer in ons land. Bekend was ons wel dat de tyfusbacterie tot dermate ernstige schade aan de darmwand kan lijden dat er gaten in die wand ontstaan, waarna de darminhoud de vrije buikholte in kan stromen met een ernstige buikvliesontsteking ('faecale peritonitis') als gevolg. Natuurlijk was dat wel gevaarlijk en soms levensbedreigend maar direct chirurgisch ingrijpen werd ons door deze docent ontraden. Soms werd zo'n perforatie 'afgedekt' en als er geen nieuwe bijkwamen, dan overleefde zo'n patiënt dat soms nog wel. Hij citeerde in dit verband een Duitse tropenarts, die daarover eens had gezegd: 'Man kann in das Abdomen scheissen, aber nicht zu viel zugleich'.

Aan dat fraaie aforisme moest ik eens terugdenken, toen penningmeester Pellicaan ons medio 2006 - toen de wereld er voor ons nog een stuk vrolijker uitzag dan thans - vertelde dat wij de kosten van rechtszaken en ook die van goede (zeg: dure) advocaten best konden permitteren zolang het er niet meer dan een per jaar zou zijn. Moelijk zou het pas kunnen worden als er teveel tegelijk zouden komen. Tot eind mei 2007 verkeerden wij in de vaste veronderstelling dat mevrouw Sickesz geen schijn van kans zou maken en onze financiële situatie zou na de bevestiging van het arrest van de rechtbank weer zorgeloos zijn, want deze zou ook andere potentiële slachtoffers van onze kritiek wel weerhouden over te gaan tot lichtzinnig procederen. En zelf het initiatief nemen tot rechtszaken, dat heeft de Vereniging al decenia geleden achter zich gelaten. Te duur en te ondoelmatig: opiniëren, voorlichten en activisme: dat zijn kortgezegd onze wapens. Het rampzalige arrest van het Gerechtshof

Amsterdam heeft deze verwachtingen de bodem ingeslagen en ons geconfronteerd met acute geldzorgen. Ik schrijf daarover met enige schroom, want het hof ging zover dat ze ondergetekende, die slechts optrad als woord- en penvoerder van de Vereniging, ook bij de bekendmaking van de Toptwintig Grootste Kwakzalvers van de XXste Eeuw, ook als persoon aansprakelijke achtte voor de nu verboden kwalificaties. Mocht de Vereniging failliet gaan, dan zou ondergetekende wel eens de volgende kunnen zijn, zeker als andere laureaten van de toptwintig lijst (sinds 2001 overigens al afgezwakt tot een lijst van 'notoire genezers') met het arrest Sickesz in de hand tegen ons zouden gaan procederen. Gelukkig heeft de storm van protest en verontwaardiging ertoe geleid dat een groot aantal nieuwe leden kon worden ingeschreven (medio augustus waren dat er al 150) en dat er een prachtig bedrag aan donaties binnenkwam. Dat geld was afkomstig was van talrijke bekende en onbekende personen, zowel afkomstig uit binnen- als buitenland en betrof bedragen variërend van € 5,- tot € 5000. Ook organisaties als De Vrije Gedachte, de stichting Skepsis, het Belgische Skepp, de stichting HAN en de James Randi Educational Foundation (VS) maakten geld over. Allemaal personen en organisaties die zonder direct eigenbelang geld overmaakten om ons te steunen in onze overlevingsstrategie en om wellicht ooit, wie weet, het recht te laten zegevieren. In hun prachtboek *Higher superstition* (nee, dat ging niet over de Soefi-beweging) stelden Gross en Levitt: 'We believe that the health of a culture is measured in part by the vigor with which its immune system responds to nonsense'. De massale steunbetuigingen hebben ons beschermd tegen zich soms aandienende gedachten van cultuurpessimistische aard en - er zaten ook juristen bij! - van twijfel aan de kwaliteit van onze rechtspraak, ja zelfs rechtsstaat. Exacte bedragen zullen wij hier niet noemen, maar de lezer mag er zeker van zijn dat wij ons

laten bijstaan door topadvocaten, hetgeen veel geld kost maar ook de kans op een overwinning maximaliseert. Er staat weer enig geld op de verenigingsrekening en wij zouden zelfs de opgelegde rectificaties kunnen betalen, maar de cassatie die wij hebben aangetekend, kost opnieuw veel geld, waarna - in geval wij dat winnen - opnieuw een behandeling bij een ander hof dan het Amsterdamse volgt met opnieuw kosten van rechtsbijstand. Wat de advertenties betreft: in overleg met de tegenpartij is (voorlopig) besloten deze uit te stellen totdat de uitslag van de cassatie bekend is. Dat kan zomaar weer een tot anderhalf jaar duren.

Het geeft onze Vereniging de tijd zijn financiën weer enigszins op orde te krijgen, waarbij de voorgenomen oprichting van een Stichting hopelijk ook instrumenteel kan zijn. Herinner intussen uw vrienden en bekenden eraan dat giften aan de Vereniging aftrekbaar zijn en dat ook legaten meer dan welkom zijn.

Over een ezeltje dat gouden dukaten schijt, beschikt de Vereniging helaas niet, maar we leven nog. Bij de gedachte aan zo'n ezeltje schiet mij opeens nog een andere geliefde docent uit 1972 te binnen. Dat was wijlen prof. J.J. Laarman, parasitoloog, die ons van alles leerde over worminfecties en andere parasitaire aandoe-

ningen. Tot dat cursusonderdeel behoorde ook het 'poepjespracticum' waarbij wij met behulp van eenvoudige kleuringen in fecesmonsters zochten naar wormeieren en cysten, zoals van amoebeninfecties. Laarmans maakte er geen geheim van dat hij in zijn eigen darmkanaal gastvrijheid bood aan een onschuldige darmparasiet, opgelopen tijdens een verblijf in Suriname. Vlak voor het practicum placht de hooggeleerde parasitoloog zich even terug te trekken op een 'plaats waar zelfs de keizer te voet gaat' om kort daarna met verse fecesmonsters voor het practicum weer terug te komen. Jaren later zou hij ons tijdens een reünie met spijt in zijn stem eens vertellen dat zijn ontlasting op een bepaald moment 'negatief' was geworden: de worm had het loodje gelegd en in zijn feces verschenen van dat moment af geen wormeieren meer.

Misschien zal - als de Sikesz-zaak tot een goed einde is gekomen - het beroemde woord van Nietzsche ooit eens op zowel ons als op professor Laarmans van toepassing blijken te zijn: 'Was mich nicht umbringt macht mich stärker'. Waarmee ik overigens mevrouw Sikesz allerm minst met een worm wil vergelijken. Wie dat wel wil doen met Gerechtshof Amsterdam, doet dat geheel voor eigen risico. ●